

แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อวินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา
ในเขตพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

LEADERSHIP TYPES OF SCHOOL ADMINISTRATORS INFLUENCING LEARNING ORGANIZATION DISCIPLINES OF SCHOOLS IN PONGNAMRON DISTRICT UNDER THE OFFICE OF CHANTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 2

ปิยนันท์ เพ็ชรฉำ^{1*} สุเมธ งามนก² และสมุทร ชำนาญ³
Piyanan Phetchum^{1*} Sumet Ngamkanok² and Samut Chamnan³

^{1,2,3}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
^{1,2,3}Faculty of Education, Burapha University, Chon Buri, 20130, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: piyanan.ph@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา วินัยแห่งการเรียนรู้ และแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อวินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 162 คน ได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาเขตพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ ตัวแปรเกณฑ์คือวินัยแห่งการเรียนรู้ ตัวแปรพยากรณ์คือแบบภาวะผู้นำ 2 ตัวแปรโดยมีตัวแปรที่เกี่ยวข้อง 8 ตัวแปร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเชิงชั้น ผลการวิจัย พบว่า

1. แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและวินัยแห่งการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
2. แบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กับวินัยแห่งการเรียนรู้ อยู่ระหว่าง .690-.229 โดยตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับวินัยแห่งการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ตัวแปรพยากรณ์ที่มีผลต่อวินัยแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ การกระตุ้นทางปัญญา ($X_{1.3}$, $Z_{1.3}$) และการบริหารแบบวางเฉยเชิงรุก ($X_{2.2}$, $Z_{2.2}$) โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 61.7 ดังสมการทำนายในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานมี ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .523 + .325X_{1.3} + .224X_{2.2}$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .372Z_{1.3} + .226Z_{2.2}$$

คำสำคัญ: แบบภาวะผู้นำ วินัยแห่งการเรียนรู้

Abstract

The purposes of this research were to determine of school administrator's leadership types influencing disciplines of learning organization at schools in Pongnamron district under the Office of Chanthaburi Primary Educational Service Area 2. The sample of the study were 162 teachers in Pongnamron District. The instrument in collecting the data was a five-leveled rating scales questionnaire. The criterion variable is disciplines of learning organization, the predictive variables are 2 leadership types with 8 variables. The statistics utilized in the analysis were mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation and multiple regression analysis of Hierarchical Multiple Regression. The results of study were as follows:

1. The school administrator's leadership types and disciplines of learning organization were rated at high level.

2. The school administrator's leadership correlated with the disciplines of learning organization ranging from .690 to .229. All variables were positive significantly relations to disciplines of learning organization at .05 level of significance.

3. The results of the study were as follows: Variables related to learning organization were intellectual stimulation ($X_{1.3}$, $Z_{1.3}$) and active management by exception ($X_{2.2}$, $Z_{2.2}$) with prediction power at 61.7 percent as shown in following prediction equation:

Raw score

$$\hat{Y} = .523 + .325X_{1.3} + .224 X_{2.2}$$

Standard score

$$\hat{Z} = .372 Z_{1.3} + .226 Z_{2.2}$$

Keywords: Leadership Type, Learning Organization

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้องค์กรต่างๆ ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ขณะเดียวกันการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่จะเตรียมบุคลากรให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาประเทศต่อไป จากยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยให้ได้มาตรฐานสากล และเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ สถานการณ์ดังกล่าว ข้างต้นทำให้

สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการดำเนินงานเพื่อมุ่งให้เกิดคุณภาพ ในการเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวม ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษา ต้องพัฒนานตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อการเป็นหนึ่งในสมาชิกขององค์กรที่มีคุณภาพ โดยการนำองค์ความรู้ ประสบการณ์ และแนวทางในการปฏิบัติงานมาแลกเปลี่ยนกันจนก่อให้เกิดแนวทางในการปฏิบัติงานใหม่ๆ ที่มีคุณภาพ การจัดการความรู้ที่แท้จริงเป็นการจัดการความรู้โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันในกลุ่มผู้ทำงาน เพื่อช่วยกันดึงความรู้ในคน (Tacit Knowledge) กับความรู้ที่แจ้งชัด (Explicit Knowledge) ซึ่งเป็นที่ปรากฏในเอกสาร ในรูปแบบบันทึกหรือรายงานต่างๆ ในองค์กรมากระจัดความรู้จัดให้เป็นระเบียบ เพื่อให้คนที่ต้องการเข้าถึงได้ง่ายและดึงออกมาใช้งานได้สะดวก (จักรพงศ์ สุวรรณรัตน์, 2556, น.72)

จากบริบทด้านพื้นที่ของอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี มีชายแดนติดกับประเทศกัมพูชา ทำให้มีจำนวนนักเรียนสัญชาติกัมพูชาเรียนร่วมมากที่สุด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2, 2555) และสถิติการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูในตำแหน่งครูผู้ช่วยซึ่งเป็นบุคลากรที่ต้องทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการและการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูในเขตพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรีปี 2555 มีจำนวนร้อยละ 43.04 ของการแต่งตั้งข้าราชการครูในตำแหน่งครูผู้ช่วยในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ทำให้การบริหารงานของผู้บริหารในอำเภอโป่งน้ำร้อน ต้องใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมและหลากหลายในการบริหารงาน เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรทางการศึกษาเพื่อสร้างองค์กรที่มีประสิทธิภาพ จากการสัมภาษณ์ครูในเขตพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อน พบว่าลักษณะการทำงานของสถานศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อนสามารถจำแนกผู้บริหารออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ คือ 1) ผู้บริหารที่คอยสั่งการ ควบคุมการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน 2) ผู้บริหารที่ให้สิทธิ์ขาดแก่ครูในการทำงานวิชาการ โดยผู้บริหารสั่งการแต่ไม่มีการควบคุมการปฏิบัติงานของครู 3) โรงเรียนที่ครูในโรงเรียนดำเนินงานต่างๆ ในโรงเรียนเองโดยผู้บริหารไม่ได้สั่งการและควบคุมการปฏิบัติงาน ส่วนด้านการปฏิบัติงานของครูนั้น ครูยังขาดความรู้ ทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน การแลกเปลี่ยนความรู้และทัศนคติที่เป็นระบบยังมีน้อย ทำให้ในการปฏิบัติงานไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การสร้างวินัยแห่งการเรียนรู้จึงมีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาครูยุคใหม่ ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ให้เป็นทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารองค์การ และควรมีภาวะผู้นำที่เหมาะสมเพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัย เรื่อง แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อวินัยแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานในโรงเรียน ให้มีวินัยแห่งการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาวินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและวินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อวินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนในอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 292 คน จาก 25 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนในอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 162 คน ประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (1970) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้ตัวแทนจากกลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมประชากรที่เป็นครูผู้สอนจำแนกจำนวนครูตามขนาดโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่รวบรวมข้อมูลจากผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนในอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำ แบบเปลี่ยนแปลงและแบบแลกเปลี่ยนของผู้บริหาร แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับวินัยแห่งการเรียนรู้ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ หลังจากได้แบบสอบถามครบถ้วนแล้ว ใช้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert, 1967) โดยเรียงลำดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดพฤติกรรมแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารทั้ง 5 ระดับ โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนตัวชี้วัด นำมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดเกณฑ์ และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารกับวินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) แล้วเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สถิติ

1. วิเคราะห์ระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารและวินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรแบบภาวะผู้นำกับวินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation coefficient)

3. การสร้างสมการพยากรณ์วินัยแห่งการเรียนรู้จากตัวแปรแบบภาวะผู้นำของสถานศึกษาในอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยใช้การสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเชิงชั้น (Hierarchical Multiple Regression) และสร้างสมการพยากรณ์วินัยแห่งการเรียนรู้ โดยทำในรูปของคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ย ความเป็ยเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

แบบภาวะผู้นำ		n = 162		
		$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1	แบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.13	0.51	มาก
2	แบบภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน	3.90	0.40	มาก
รวม		4.01	0.40	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ความเป็ยเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่วินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

วินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา		n = 162		
		$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1	การเป็นบุคคลที่รอบรู้	4.13	0.55	มาก
2	การมีรูปแบบวิธีความคิด	4.10	0.45	มาก
3	การมีวิสัยทัศน์ร่วม	4.16	0.50	มาก
4	การเรียนรู้เป็นทีม	4.06	0.59	มาก
5	การคิดอย่างเป็นระบบ	3.96	0.55	มาก
รวม		4.08	0.47	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงว่า วินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรภาวะผู้นำ 8 ตัวแปรกับวินัยแห่งการเรียนรู้

	Y	X _{1.1}	X _{1.2}	X _{1.3}	X _{1.4}	X _{2.1}	X _{2.2}	X _{2.3}	X _{2.4}
วินัยแห่งการเรียนรู้ (Y)	1								
การมีสร้างบารมี (X _{1.1})	.587*	1							
การสร้างแรงบันดาลใจ (X _{1.2})	.598*	.904*	1						
การกระตุ้นทางปัญญา (X _{1.3})	.690*	.824*	.778*	1					
การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (X _{1.4})	.601*	.628*	.643*	.628*	1				
การให้รางวัลตามสถานการณ์ (X _{2.1})	.632*	.487*	.504*	.565*	.588*	1			

	Y	X _{1.1}	X _{1.2}	X _{1.3}	X _{1.4}	X _{2.1}	X _{2.2}	X _{2.3}	X _{2.4}
การบริหารแบบวางเฉยเชิงรุก (X _{2.2})	.645*	.575*	.572*	.573*	.504*	.658*	1		
การบริหารแบบวางเฉยเชิงรับ (X _{2.3})	.436*	.277*	.278*	.398*	.173*	.444*	.498*	1	
การบริหารแบบปล่อยตามสบาย (X _{2.4})	.229*	.102	.084	.166*	.134	.283*	.258*	.649*	1
Mean	4.083	4.104	4.109	4.163	4.158	3.953	3.865	3.964	3.791
S.D.	.471	.610	.603	.539	.507	.612	.475	.477	.489

*p<.05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า มีตัวแปรพยากรณ์รวม 8 ตัวแปรพบว่า ตัวแปรทำนายที่มีความสัมพันธ์กับวินัยแห่งการเรียนรู้มีค่าอยู่ระหว่าง .690 - .229 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัวกับการเป็นวินัยแห่งการเรียนรู้พบว่าตัวแปรแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับวินัยแห่งการเรียนรู้ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการกระตุ้นทางปัญญา การบริหารแบบวางเฉยเชิงรุก การให้รางวัลตามสถานการณ์ การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล มีความสัมพันธ์กับวินัยแห่งการเรียนรู้ในระดับสูงการสร้างแรงบันดาลใจ การสร้างบาร์มีและการบริหารแบบวางเฉยเชิงรับ มีความสัมพันธ์กับวินัยแห่งการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ส่วนการบริหารแบบปล่อยตามสบายมีความสัมพันธ์กับวินัยแห่งการเรียนรู้ในระดับต่ำ

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ตามวิธีของ Hair, et al. (2006) ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรมีค่า Correlation index เกิน 30 จึงพิจารณาค่าสัดส่วนของความแปรปรวนไม่เกิน .90 และจากผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรทุกตัวมีค่า VIF ไม่เกิน 8 และมีค่า Tolerance มากกว่า .10 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแบบภาวะผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับวินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 นั้นไม่มีปัญหาเรื่องภาวะร่วมเส้นตรงพหุ จึงทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณต่อไปได้

ในการวิเคราะห์ตัวแปรที่เหมาะสมที่นำมาใช้ในการทำนายวินัยแห่งการเรียนรู้ ด้วยการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์และวินัยแห่งการเรียนรู้และความสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรพยากรณ์นั้น ได้ตัวแปรจำนวน 8 ตัว ได้แก่ การสร้างบาร์มี การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล การให้รางวัลตามสถานการณ์ การบริหารแบบวางเฉยเชิงรุก การบริหารแบบวางเฉยเชิงรับ และการบริหารแบบปล่อยตามสบาย ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรทั้ง 8 ตัวมาทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณต่อไป ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณและค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตัวแปรภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อวินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ตัวแปร	Step I					Step II				
	r	b	SE b	β	ขนาดความสัมพันธ์เพิ่ม/ลด	b	SE b	β	ขนาดความสัมพันธ์เพิ่ม/ลด	
แบบภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน										
การให้รางวัลตามสถานการณ์	.632*	.267	.059	.347*	.285	.114	.058	.148	.199	
การบริหารแบบวางเฉยเชิงรุก	.645*	.359	.078	.362*	.283	.224	.075	.226*	.136	
การบริหารแบบวางเฉยเชิงรับ	.436*	.137	.082	.139	.297	.107	.077	.109	.030	
การบริหารแบบปล่อยตามสบาย	.229*	-.051	.072	-.053	.002	-.020	.065	-.021	-.032	
แบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง										
การสร้างบารมี	.587*					-.112	.103	-.144	.731	
การสร้างแรงบันดาลใจ	.598*					.068	.095	.087	.511	
การกระตุ้นทางปัญญา	.690*					.325	.086	.372*	.318	
การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล	.601*					.173	.070	.186	.415	
R				.708				.786		
R ²				.501				.617		
Adjust R ²				.488				.597		
R ² change				.501				.116		
Dubin-Watson					2.046					

*p<.05

จากตารางที่ 4 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อวินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี มีตัวแปรจำนวน 8 ตัว แบ่งเป็นตัวย่อย 2 ชุด และใช้วิธีการใส่ตัวแปรเข้าไปในสมการถดถอยทีละชุด ตัวแปรชุดที่ 1 ที่นำไปในโมเดลจำนวน 4 ตัวแปร คือ ตัวแปรแบบภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยน ได้แก่ การให้รางวัลตามสถานการณ์ การบริหารแบบวางเฉยเชิงรุก การบริหารแบบวางเฉยเชิงรับ และการบริหารแบบปล่อยตามสบาย ตัวแปรชุดที่ 2 คือ ตัวแปรแบบภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง ได้แก่ การสร้างบารมี การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล

จากการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย พบว่า และการสร้างบารมี มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเป็นลบ แสดงว่าไม่ได้เป็นสาเหตุที่ทำให้วินัยแห่งการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ในทางกลับกันตัวแปรการสร้างแรงบันดาลใจ การ

กระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเป็นบวกแสดงว่าตัวแปรกลุ่มนี้เป็นสาเหตุทำให้วินัยแห่งการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

โดยรวมแล้วตัวแปรแต่ละชุด สามารถอธิบายความแปรปรวนของวินัยแห่งการเรียนรู้ ได้รวมกันเท่ากับร้อยละ 61.7 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อวินัยแห่งการเรียนรู้ สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์วินัยแห่งการเรียนรู้ ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $\hat{Y} = .523 + .325X_{1.3} + .224X_{2.2}$ และ $\hat{Z} = .327Z_{1.3} + .226Z_{2.2}$

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลการศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อวินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้แยกอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะผู้นำที่มีกรมสร้างแรงจูงใจภายใน ให้เกิดแก่ผู้ตาม กระตุ้นให้ผู้ตามเห็นผลประโยชน์และความสำเร็จขององค์การอยู่เหนือประโยชน์ส่วนบุคคล ทั้งนี้ผู้นำจะเป็นผู้ที่พัฒนาจริยธรรม ค่านิยมของตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ตาม รวมถึงนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 มีแนวทางการดำเนินงานแบบมุ่งเน้นคุณภาพทั้งองค์กร (TQM) กับการจัดการคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นระบบและวิธีการที่จะทำให้องค์กรมีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2, 2555) และเป้าประสงค์หลักของการบริหารข้อหนึ่งคือ สถานศึกษาบริหารองค์การและบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้บริหาร ต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีภาวะอยู่ในระดับมาก ผู้นำจะแสวงพฤติกรรมการมีภาวะแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ว่า ผู้นำที่ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องมีทั้งความเป็นผู้นำแบบแลกเปลี่ยนพร้อมกับแบบเปลี่ยนสภาพ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้น ๆ เป็นสำคัญซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เตือนใจ ดิษฐแก้ว (2552) ที่ทำการศึกษาแบบภาวะผู้นำที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 2 พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณี เขยสมบัติ (2552) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอขลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอขลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 แบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอโป่งน้ำร้อน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจาก การดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน รวมถึงการมีโครงการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้บริหารใช้วิสัยทัศน์ค่านิยมร่วมและความคิดในการสร้างความสัมพันธ์ต่อผู้ร่วมงาน การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เกิดการสร้าง ความเข้าใจและความรู้สึกร่วมของผู้ตาม พร้อมไปกับการส่งเสริมการริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ ๆ อีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ Bass & Avolio (1990) ที่กล่าวว่า แบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นแบบภาวะผู้นำที่ทำให้ผู้ตามเกิดแรงจูงใจจนสามารถปฏิบัติงานได้มากกว่าที่คาดหวัง และยังช่วยให้บุคคลปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์แก่องค์การ อีกด้วย สอดคล้องกับ สุรภา เกตุมาลา (2552) ดำเนินการศึกษากการพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแบบภาวะผู้นำในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ภิรมย์ ถินถาวร (2550) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามการรับรู้ของข้าราชการครูในโรงเรียนอำเภอบ้านโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนอำเภอบ้านโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุวรรณิ์ เขยสมบัติ (2554) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลำลูกเกด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอลำลูกเกด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ทศพล ธิษะพร, มานิตย์ ไชยกิจ, ชำนาญ ปาณาวงษ์ และสมคิด สายแวว (2556) ศึกษาการศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย พบว่ารูปแบบการบริหารวิทยาลัยชุมชนที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดข้อหนึ่งคือ ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนควรมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการบริหารองค์กร

1.2 แบบภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (Transactional Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบึงนาราง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแบบภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากพฤติกรรมของแบบภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยน เป็นผู้นำที่มีบทบาทในการการจูงใจผู้ตามให้ปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมในระดับหนึ่ง แบบภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนนั้น ยังสามารถตอบสนองต่อความต้องการและความปรารถนาของบุคลากรในองค์กรตราบเท่าที่บุคลากรปฏิบัติงานได้สำเร็จ สอดคล้องกับ สุรภา เกตุมาลา (2552) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแบบภาวะผู้นำในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าแบบภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนของผู้นำในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ณัฐยานันท์ มานุษ (2553) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอมืองจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 2 พบว่าภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนของผู้บริหาร โรงเรียนในอำเภอมืองจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ยุพภรณ์ ขานพล (2551) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยพบว่า วินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอบึงนาราง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารงานของผู้บริหารในเขตอำเภอบึงนาราง มีการดำเนินงานตามแนวนโยบาย และวิสัยทัศน์ของสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในการพัฒนาครู เพิ่มศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา และมีการปรับตัวเพื่อเตรียมตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ซึ่งการเตรียมพร้อมนั้นต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ ให้เกิดประโยชน์แก่บุคลากรในองค์กร ตามแนวทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงการเตรียมพร้อมรับการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่มีการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่องทั้งประกันคุณภาพภายในและภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับ คำนิ้ง ผุดผ่อง (2547) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐาน ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก สอดคล้องกับเรื่องกิตติ์ สุทธิวิรัตน์ (2552) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมกรรมการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองสงขลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 พบว่า พฤติกรรมการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองสงขลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ชลธิชา อนันต์นาวิ (2554) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สงขลาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 3 พบว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

3. จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับวินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการกระตุ้นทางปัญญา การบริหารแบบวางเฉยเชิงรุก การให้รางวัลตามสถานการณ์ และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลมีความสัมพันธ์กับวินัยแห่งการเรียนรู้ในระดับสูง การมีสร้างบารมี การสร้างแรงบันดาลใจ ภาวะด้านการบริหารแบบวางเฉยเชิงรับ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และการบริหารแบบปล่อยตามสบาย มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสำคัญต่อการบริหารงาน เพื่อให้องค์การมีวินัยแห่งการเรียนรู้ การบริหารงานของผู้บริหารในอำเภอโป่งน้ำร้อนนั้นผู้นำใช้แนวทางในการดำเนินนโยบายให้มีการสนองนโยบาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ดังนั้น การที่ผู้บริหารจะมีแบบภาวะผู้นำทั้งแบบเปลี่ยนแปลงและแบบแลกเปลี่ยน เพื่อให้องค์การขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีวินัยแห่งการเรียนรู้ จึงสามารถใช้แบบภาวะผู้นำได้หลากหลาย การใช้ลักษณะแบบภาวะผู้นำแบบใดขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ผู้นำอาจแสดงพฤติกรรม ได้ทั้งแบบเปลี่ยนแปลง และแบบแลกเปลี่ยนในสัดส่วนที่แตกต่างกัน หรือควบคู่กัน (Bass, 1985) ทั้งนี้แบบภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยน (Transactional Leadership) นั้น สามารถทำให้องค์การมีประสิทธิภาพ เช่นเดียว กับแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) เพียงแต่เป็นประสิทธิผลเท่าที่องค์การกำหนดไว้เท่านั้น และโอกาสที่จะเกิดประสิทธิผลขึ้นอยู่กับรางวัลหรือสิ่งแลกเปลี่ยนด้วย หากองค์การต้องการประสิทธิผลที่สูงกว่าที่คาดหวังไว้ผู้นำต้องพัฒนาผู้ตามผ่านกระบวนการของภาวะผู้นำที่เรียกว่า แบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) (สมุทพร ชำนาญ, 2554) ดังที่ คำนิม ผุดผ่อง (2547) ได้กล่าวว่าผู้บริหารที่ใช้แบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะสามารถพยากรณ์องค์การแห่งการเรียนรู้ได้โดยผู้บริหารจะใช้วิธีการแบบยั่วความสนใจจากผู้ร่วมงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของผู้ร่วมงานให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการสร้างองค์การให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้นำจะต้องอาศัยทักษะการคิดที่แตกต่างอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งการที่ผู้บริหารใช้นวัตกรรมในการนำองค์การอย่างสร้างสรรค์ (Innovative Leader) ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนผลลัพธ์ในองค์การ คือ คุณภาพผู้เรียน โดยใช้ แนวคิด วิธีการ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีใหม่ ๆ (Innovative Product) อย่างต่อเนื่อง (สุกัญญา แซ่ม้อย, 2555)

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อวินัยแห่งการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์วินัยแห่งการเรียนรู้ พบว่าตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ได้ดีที่สุด มี 2 ตัวแปร คือ การกระตุ้นทางปัญญา และการบริหารแบบวางเฉยเชิงรุก อาจเป็นเพราะ องค์การที่มีวินัยแห่งการเรียนรู้ นั้น เป็นองค์การที่บุคลากรทุกคน ทุกระดับสามารถพัฒนาและขยายความสามารถในการสร้างอนาคตได้อย่างต่อเนื่อง มีการปรับการเรียนรู้ พฤติกรรม อันเนื่องมาจากความรู้ใหม่ รวมทั้งเรียนรู้เพื่อจะพัฒนาทักษะในการสร้างสรรค์ เรียนรู้ และถ่ายทอดความรู้ ให้ดียิ่งขึ้น โดยมีปัจจัยภายใน และภายนอกองค์การ และการปฏิบัติ จะเป็นตัวผลักดันให้สมาชิกเรียนรู้และพัฒนา โดยองค์การทุก

องค์การสามารถเรียนรู้ได้ นอกจากนี้ ลักษณะขององค์การแห่งการเรียนรู้ยังเปิดโอกาสให้สมาชิกมีความสามารถในการเรียนรู้ มีอิสระในการตัดสินใจ ลดความรู้สึกรู้สึกที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นในการแก้ไขปัญหา ขยายความรู้ ของตนให้เกิดผลองกามสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ กระบวนการเรียนรู้ขององค์การมีกลยุทธ์ในการดำเนินการและประเมินผู้บริหารจะเป็นผู้ทำหน้าที่ทดลองเกือบทุกอย่างจะเป็นผู้กำหนดแนวทางปฏิบัติ (Marquardt & Reynolds, 1994) ทั้งนี้ ผู้นำต้องมีหน้าที่เสริมแรงสร้างแรงจูงใจให้เกิดแก่บุคลากรโดยในระยะเริ่มแรกนั้นจำเป็นต้องใช้กระบวนการที่เน้นการให้แรงจูงใจภายนอก ส่วนในระยะต่อมา จึงเป็นการสร้างแรงจูงใจด้วยสิ่งจูงใจภายในให้เกิดแก่ตัวผู้ตาม (สมุทรา ชำนาญ, 2554) ดังนั้นผู้นำต้องมีการแสดงแบบภาวะผู้นำที่หลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อสร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารควรปรับใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการสร้างบารมีอยู่ในลำดับสุดท้ายของแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นผู้บริหารควรปรับปรุงด้านการให้ความเชื่อมั่นแก่บุคลากรในการปฏิบัติงาน สร้างศรัทธา ให้ผู้ตามเกิดการภาคภูมิใจในตัวผู้บริหารจนสามารถปฏิบัติงานตามแนวทางที่ผู้บริหารวางไว้ได้

1.2 ผลการวิจัยพบว่า วินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรมีวินัยแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ อันจะส่งผลให้องค์การเกิดการพัฒนาย่างเต็มศักยภาพ แต่ด้านการคิดอย่างเป็นระบบอยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้นควรมีการบริหารงานที่ส่งเสริมให้มีการกระตุ้นการมีความคิดอย่างเป็นระบบในองค์การ และส่งเสริมให้โรงเรียนได้พัฒนาในด้านนี้

1.3 ปัจจัยแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับวินัยแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษาในอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญและพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารให้มีทักษะภาวะผู้นำให้สูงขึ้น

1.4 แบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการกระตุ้นทางปัญญา และแบบภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนด้านการบริหารแบบวางเฉยเชิงรุก เป็นตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์วินัยแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 ได้ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญและจัดให้มีการพัฒนาตนเอง เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์การต่อการเรียนรู้ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมหรือปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อวินัยแห่งการเรียนรู้ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงวินัยแห่งการเรียนรู้ เนื่องจากผลการศึกษพบว่าตัวแปรแบบภาวะผู้นำทั้ง 8 ตัวแปรนั้นส่งผลต่อวินัยแห่งการเรียนรู้เพียง 2 ตัวแปรเท่านั้น

2.2 ควรมีการศึกษาแบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อวินัยแห่งการเรียนรู้ในเชิงวิจัยคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลมาพัฒนาและสนับสนุนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เนื่องจากต้องการเหตุผลมาอธิบายแบบภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- คำนึ่ง ผุดผ่อง. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- จักรพงษ์ สุวรรณศรี. (2556). การจัดการความรู้ในสถานศึกษา เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. วารสารวิชาการ, 16(1), 72-79.
- ชลธิชา อนันต์นาวิ. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดคณะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 6(2), 73-88.
- ณัฐธยาน์ มานูช. (2553). ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอเมืองจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- เตือนใจ ดิษฐ์แก้ว. (2552). แบบภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ทศพร ธิษะพร, มานิตย์ ไชยกิจ, ชำนาญ ปาณาวงษ์ และสมคิด สายแวว. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 15(พิเศษ), 54-68.
- ภิรมย์ ถินถาวร. (2550). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามการรับรู้ของข้าราชการครูในโรงเรียนอำเภอบ้านโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ยุภาภรณ์ ขานพล. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์).
- เรืองกิตต์ สุทธิวิรัตน์. (2552). พฤติกรรมการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สมุทรา ชำนาญ. (2554). ภาวะผู้นำทางการศึกษา ทฤษฎี และปฏิบัติ. ระเบียบ: พี.เอส.การพิมพ์.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2555). แนวคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 14(2), 117-128.
- สุวรรณี เขยสมบัติ. (2554). การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).

- สุรภา เกตุมาลา. (2552). การศึกษาการพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแบบภาวะผู้นำในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2. (2555). ข้อมูลพื้นฐานการศึกษาปีการศึกษา 2555. จันทบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 –2559. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

ภาษาอังกฤษ

- Anannavee, Ch. (2012). The Relationship between Transformational Leadership of Administrators and Learning Organization of Schools under Chonburi Primary Educational Service Area Office 3. Journal of Educational Administration Burapha University, 6(2), 73-88. (in Thai)
- Bass, B.M. (1985). Leadership and performance beyond expectation. New York: Free Press.
- Bass, B.M. and Avolio, B.J. (1990). Developing transformational leadership: 1992 and beyond. Journal of European Industrial Training, 14, 21-27.
- Chamchoy, S. (2012). Concept of innovation for school management in the 21st century. Journal of Education Naresuan University, 14(2), 117-128. (in Thai)
- Chamnan, S. (2011). Leadership Theory and Performance. Rayong: P.S Printing. (in Thai)
- Chanthaburi Primary Educational Service Area 2. (2012). Education Information of 2555 (2012). Chanthaburi: Plan and Policy Group. (in Thai)
- Choeysombat, S. (2012). A Study of Leadership of the School Administrators in Klung District under the office of Chanthaburi Primary Educational Service Area 2. (Master thesis, Burapha University). (in Thai)
- Ditkaew, T. (2009). The Relationship between Type of Leadership and School Effectiveness under the Office of Khonkaen Education Service Area 2. (Master thesis, Burapha University). (in Thai)
- Hair, Joseph F., et al. (2006). Multivariate data analysis (6th ed.). New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Katemala, S. (2009). A Study of School Development for Being the Learning Organization of the School Administrators in Leadership Style of Schools under Metropolitan Administration. (Master thesis, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University). (in Thai)
- Khanpon, Y. (2008). The Study of the Relation between the Leadership Styles of Administrators and Teacher's job Motivation in basic schools under Surin Educational Service Area Office 2. (Master thesis, Surindra Rajabhat University). (in Thai)
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activating. Journal of Education and Psychological Measurement, 3(3), 606-608.

- Likert, R. (1967). *The human organization*. New York: Mc Graw – Hill.
- Manuch, N. (2010). *A Study of Leadership of Administrators in Amper Muang Chantaburi under the Office of Chantaburi Educational Service Area 1*. (Master thesis, Burapha University). (in Thai)
- Marquardt, M.J. and Reynolds, A. (1994). *The Global learning organization*. New York: Irwin.
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2011). *The eleven National Economic and Social development plan (2012-2016)*. Bangkok: Office of the Prime Minister. (in Thai)
- Pudpong, K. (2004). *The relationship between the transformational leadership of administrators and learning organization of schools under the office of basic education commission in eastern seaboard development area*. (Master thesis, Burapha University). (in Thai)
- Sutthivirat, R. (2009). *Learning Organization Administrative Behaviors of Primary school Principals under the Office of Rayong Educational Service area 1*. (Independent study, Burapha University). (in Thai)
- Suwanratsamee, J. (2013). *School knowledge management for learning organization*. *Academic Affairs Journal*, 16(1), 72-79. (in Thai)
- Teekaporn, T. (2013). *The Development of an Administration Model for Community Colleges in Thailand*. *Journal of Education Naresuan University*, 15(special), 54-68. (in Thai)
- Thintavorn, P. (2007). *A Study of Transformational leadership of school administrators as perceived by teacher in Banpho district under the Office of Chachoengsao Educational Service area 1*. (Master thesis, Burapha University). (in Thai)